

TANTERV

MAGYAR MINT ANYANYELV

Szakiskolai és szakközépiskolai képzés

Kétnyelvű alapfokú szakiskolai képzés a
Muravidék nemzetiségileg vegyesen lakott
területén

TANTERV

A TANTÁRGY NEVE: magyar mint anyanyelv

Alapfokú szakiskolai képzés (164 óra)

KÉSZÍTETTE A TANTÁRGYI TANTERVI BIZOTTSÁG:

Készítették a magyar tantervi bizottság magyar anyanyelvi csoportjának a tagjai: Sibila Sabo, Dvojezična srednja šola Lendava- *Kétnyelvű Középiskola, Lendva*; Elizabeta Tóth, Zavod Republike Slovenije za šolstvo - *Szlovén Köztársaság Oktatási Intézete*.

A MAGYAR SZÖVEG NYELVI LEKTORA: dr. Anna Kollath

GRAFIKAI TERVEZÉS: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

KIADJA A: Nevelésügyi és Oktatási Minisztérium és az SZK Oktatási Intézete

A NEVELÉSÜGYI ÉS OKTATÁSI MINISZTERIUM RÉSZÉRŐL: dr. Vinko Logaj

AZ SZK OKTATÁSI INTÉZETE RÉSZÉRŐL: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

ONLINE KIADÁS

<https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/katalogi-znanja/2026/kz-magyar-mint-anyanyelv-npi-dv.pdf>

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](https://cobiss.si)-ID [260061187](https://cobiss.si)

ISBN 978-961-03-1279-6 (PDF)

Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje je na svoji 211. seji, dne 18. 4. 2025, določil Katalog znanj Magyar mint anyanyelv za izobraževalne programe nižjega poklicnega izobraževanja za izvajanje na narodno mešanem območju Prekmurja.

NEVEZD MEG! – NE ADD EL! – ÍGY ADD TOVÁBB!

A képzési programok megújítása a kulcsfontosságú programdokumentumok (az óvodai, az általános és a középiskolai tantervek) korszerűsítésével.

HOGYAN IGAZODJAK EL?

TIPIKUS OLDALAK

Az egyes témák tartalmi keret vagy más tantárgyspecifikus elv szerinti szerveződés alapján jöttek létre. A témák tehát olyan – a tantárgy céljain alapuló – témakörök, készség- vagy képességterületek, didaktikai egységek, konceptusok, amelyeket a tanulás folyamatában a diákoknál szeretnénk fejleszteni, illetve kiépíteni.

A téma típusa:
Kötelező
Választható

A téma leírása – keretet
adva a céloknak –
kiemeli a legfontosabb
ismérveket.

A téma kiegészítő magyarázata
tartalmazhatja a téma
konceptióját, iránymutatásokat
és/vagy utasításokat
adhat a téma tartalmára,
típusára, bontására, címére,
időtartamára, tevékenységeire,
a tevékenységek
végrehajtására, az oktatási
segédeszközökre, illetve más,
a téma szempontjából fontos
dologra vonatkozóan.

A TÉMA CÍME

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullacum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaioem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi ilisqui ipidel escim reprat.

A TÉMA KIEGÉSZÍTŐ MAGYARÁZATA

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti conmihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit eaquasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaeped quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusciisita dolorrum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

A **KC** jelölés a közös célok területeinek kulcscéljait jelöli.

A sorszám a közös célokat összefoglaló táblázatra utal.

CÉLOK CSOPORTJÁNAK A CÍME

CÉLOK

A **K** betű a kötelező célokat jelöli.

A **V** a dönlt betűkkel irt választható célokat jelöli.

- K:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
V: Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui. **KC** (2.2.2.1)
V: Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.
K: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **KC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.
- » Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- » **Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- » **Ut fuga. Nemperum fuga.**
- » Ma vellaut quatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- » Omnim ut doluptur, quam consequi.
- » Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.
- » Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- » Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- » *Ut fuga. Nemperum fuga.*

FOGALMAK:

- ☐ laborerat voluptiurem ☐ veligna tessint ☐ laborerat voluptiurem ☐ veligna tessint
☐ veligna tessint ☐ laborerat voluptiurem ☐ veligna tessint

9 Gimnázium | matematika

27. 2. 2025 /// 15:45

Elsősorban azok a fogalmak, amelyeket a diáknak ismernie vagy értenie (és/ vagy értelemszerűen használnia) kell, de szerepelhetnek köztük ajánlott fogalmak is. A (szak)kifejezések gyűjteménye teszi teljessé az egyes témákat, és nagyban segíti a tanárt az oktatási munka megtervezésében. Tartalmazza az egyes témák szakterminológiájának elvárt ismeretét az oktatás adott szakaszában.

FORRÁS- ÉS IRODALOMJEGYZÉK FEJEZETENKÉNT

Az adott témához
felhasznált forrás- és
irodalomjegyzék.

A TÉMA CÍME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

CÉLOK CSOPORTJÁNAK A CÍME

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

CÉLOK CSOPORTJÁNAK A CÍME

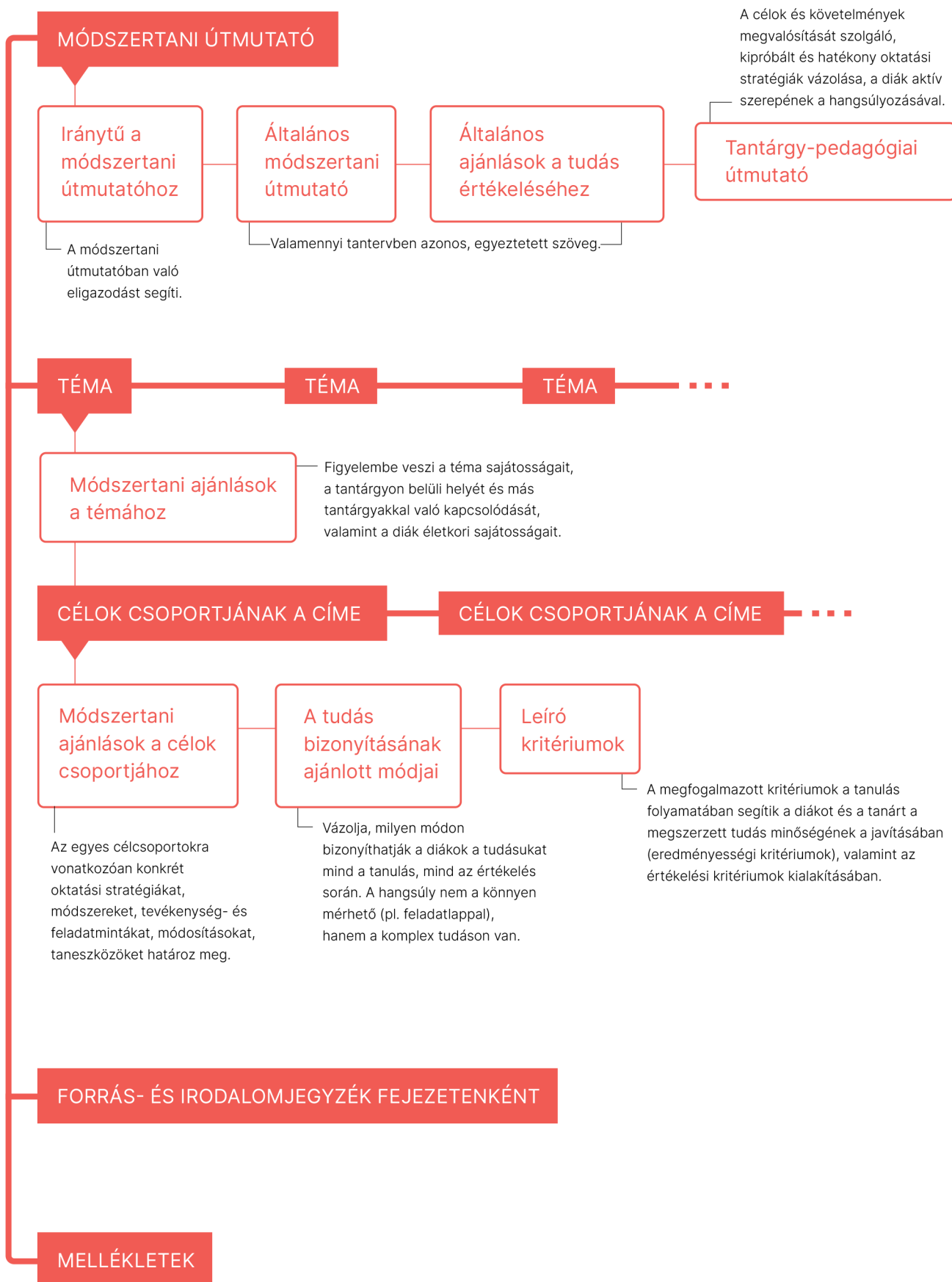
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

A célok csoportjához felhasznált
forrás- és irodalomjegyzék.

Külső link

HOGYAN IGAZODJAK EL?

A MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ FELEPÍTÉSE

TARTALOMJEGYZÉK

A TANTÁRGY MEGHATÁROZÁSA.....	8	KLASSZIKUS ÉS KORTÁRS IFJÚSÁGI	
A tantárgy rendeltetése	8	IRODALOM	26
Tantárgyi irányelvek	8	NEVETÉS ÉS IRODALOM	26
A tanár számára kötelező utasítások	9	NYELVI NEVELÉS.....	26
TÉMÁK, CÉLOK, KÖVETELMÉNYEK	10	HELYESEJTÉS, HELYESÍRÁS	26
OLVASÁS- ÉS SZÖVEGÉRTÉS, SZÖVEGALKOTÁS ..	11	A PRAGMATIKAI, JELENTÉSTANI, NYELVTANI	
Hallott és írott művészi szöveg(részlet)ek		KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE	26
értése, olvasása	12	A MAGYAR NYELV HELYZETE ÉS SZEREPE	
Hallott és írott nem művészi szövegek értése,		SZLOVÉNIÁBAN ÉS AZ ANYAORSZÁGBAN; A	
olvasása, alkotása	13	NYELVEK STÁTUSZA SZLOVÉNIÁBAN	26
IRODALMI MŰVEK ÉS ADAPTÁCIÓIK	14	MELLÉKLETEK	27
Irodalmi szövegek adaptációi (színház, film,			
megzenésített vers).....	15		
IRODALMI NEVELÉS	16		
Az irodalom határterületei: a szórakoztató			
irodalom (krimi, sci-fi, fantasy).....	17		
Szerelem és konfliktusok.....	18		
A klasszikus és kortárs magyar irodalomból .	19		
Klasszikus és kortárs ifjúsági irodalom.....	20		
Nevetés és irodalom	21		
NYELVI NEVELÉS	22		
Helyesejtés, helyesírás	23		
A pragmatikai, jelentéstani, nyelvtani			
képességek fejlesztése	24		
A magyar nyelv helyzete és szerepe			
Szlovéniában és az anyaországban; a nyelvek			
státusza Szlovéniában	25		
FORRÁS- ÉS IRODALOMJEGYZÉK FEJEZETENKÉNT			
.....	26		
IRODALMI NEVELÉS.....	26		
AZ IRODALOM HATÁRTERÜLETEI: A			
SZÓRAKOZTATÓ IRODALOM (KRIMI, SCI-FI,			
FANTASY)	26		
SZERELEM ÉS KONFLIKTUSOK.....	26		
A KLASSZIKUS ÉS KORTÁRS MAGYAR			
IRODALOMBÓL	26		

A TANTÁRGY MEGHATÁROZÁSA

A TANTÁRGY RENDELTETÉSE

A magyar mint anyanyelv közismereti tantárgy a Lendvai Kétnyelvű Középiskola kétéves szakiskolai programjaiban. A tantárgy keretében a diákok elsősorban szóbeli és írásbeli kommunikációs készségüket fejlesztik, külön hangsúllyal a szakmai élet beszédhelyezeteire.

A tanterv céljainak megvalósítása lehetővé teszi a hároméves szakközépiskolában való továbbtanulást, valamint az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges anyanyelvi tudás- és képességrendszer kialakítását.

A tantárgy külön feladata a diákok nemzeti tudatának erősítése, a más kultúrák iránti tolerancia és tisztelet fejlesztésével párhuzamosan.

A tantárgy tudatosítja a magyar nyelv státuszát, azt, hogy a Muravidék nemzetiségileg vegyesen lakott területén a magyar a szlovén nyelvvel egyenrangú hivatalos nyelv, az itt élő magyarok anyanyelve, valamint Magyarország államnyelve.

TANTÁRGYI IRÁNYELVEK

A tantárgy célja a nyelvi és irodalmi oktatás révén valósul meg, amely a befogadó és produktív kommunikációs tevékenységek keretében zajlik (természetes és digitális környezetben), különös figyelmet fordítva a megszerzett ismeretek gyakorlati hasznosíthatóságára azon a szakmai területen, amelyre a diákokat az iskola felkészíti. Bővítik és elmélyítik a diákok magyar nyelvi tudását, amely a modern korban szükséges, beleértve a szakmai területhez kapcsolódó ismereteket is, így alapot adnak az élethosszig tartó tanulásnak, a minőségi szakmai beilleszkedésnek, a másokkal való toleráns és kulturált együttélésnek, a konstruktív társadalmi részvételnek, a Magyar mint anyanyelv oktatása folytatásának, valamint a szépirodalom művészetként való megértésének, illetve a nyelvnek, mint a nemzeti identitás alapjának felfogásában.

A nyelvi oktatás célja a szövegalkotási és kommunikációs készségek fejlesztése, miközben el kell sajátítani a szlovén nyelv nyelvi rendszerét, és tudatosítani kell annak szerepét a kommunikációs folyamatban. Ebben a folyamatban a diákok többkódú szövegekkel is találkoznak, és megismerkednek a digitális média szerepével a társadalomban, valamint annak

etikai vonatkozásaival. Megtanulják aktívan és felelősen gyűjteni az információkat a nyomtatott és a digitális médiából, miközben teljes körűen összekapcsolják a nyelvi tudást, és így könnyebben tanulhatják meg az idegen nyelveket is.

Az irodalomoktatás célja a befogadói képességek fejlesztése, a szépirodalmi szövegek átélésének, megértésének és értékelésének képessége, miközben ösztönzi a kritikus és (újra)kreatív válaszokat a szépirodalmi szövegekkel kapcsolatban.

A TANÁR SZÁMÁRA KÖTELEZŐ UTASÍTÁSOK

A célok úgy vannak megfogalmazva, hogy a tanár ezeket az összes tantárgyi területtel (szakmai modulokkal) összekapcsolhatja. A tudásjegyzék feljegyzései és jelölései a következőképpen vannak magyarázva:

A szépirodalmi szövegek feldolgozása során a tanárnak figyelembe kell vennie a diák olvasási előismereteit, valamint az alábbi arányt: az idő 50%-a a narratív szövegekre, 30%-a a költői szövegekre és 20%-a a drámai szövegekre és azok feldolgozására van szánva. Ezen kívül figyelembe kell vennie az individualizált megközelítést is.

A jelölések jelentése:

- » Az **K** jelöli a kötelező célokat.
- » A **V** és a dőlt betűk jelölik a választható célokat.
- » Az **SC** jelöli a kulcsfontosságú célokat.
- » A **félkövér betűk** jelölik a minimális kulcskompetenciákat.

TÉMÁK, CÉLOK, KÖVETELMÉNYEK

OLVASÁS- ÉS SZÖVEGÉRTÉS, SZÖVEGALKOTÁS

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

Az olvasás, a szövegértés és a szövegek alkotása rendkívül fontos készségek, amelyek segítenek a diákoknak a tudást megszerezni és a világot megérteni, megismerni. Az olvasás lehetőséget ad nekik arra, hogy új információkat szerezzenek, mások gondolatait, érzelmeit és tapasztalatait megismerjék, a sajátjukat pedig könnyebben kifejezzék.

A téma egyik fontos célja az olvasás megszerettetése művészi és nem művészi szövegeken keresztül a diákokkal, valamint az olvasáskultúrájuk és olvasási szokásuk kialakítása. Az olvasás a diák identitásának kialakításában is fontos szerepet játszik, valamint segít nekik a saját értékeik és céljaik kialakításában. Az olvasás fejleszti a diákok empátikus készségét is, hiszen más emberek történeteinek keresztül képesek beleélni magukat mások helyzetébe, érzéseibe. Ez a képesség kulcsfontosságú ahhoz, hogy tudatos, érzékeny és felelősségteljes felnőttekké váljanak.

A diák saját ízlése és érdeklődése szerint válasszon a javasolt olvasmányokból, a lényeg, hogy élvezze az olvasást és magát a szöveg nyújtotta élményt. Fontos az is, hogy közben magabiztosabbá váljon az olvasás terén.

A diákok a szövegértelmezés fejlesztésével könnyebben eligazodnak az információk sokaságában, s a problémamegoldó képességük is javul. A szövegértés segít nekik abban, hogy a hallott/olvasott szövegeket helyesen értelmezzék, és a bennük rejlő üzenetet megértsék.

A szövegek alkotása fejleszti a kreativitásunkat és a gondolkodásunkat, s egyben segíti őket abban, hogy világosan és hatékonyan tudjanak kommunikálni másokkal.

Ezek a készségek hozzájárulnak ahhoz, hogy a diákok sikeresek legyenek a mindennapjaikban, az életben és a tanulásban egyaránt.

A TÉMA KIEGÉSZÍTŐ MAGYARÁZATA

A téma céljai az alábbi célcsoportban valósulnak meg:

- » Hallott és írott nem művészi szövegek értése, olvasása, alkotása
- » Hallott és írott művészi szöveg(részlet)ek értése, olvasása

A témával a diák az általános iskolai évek során már ismerkedett, ezért fontos, hogy a tanár felmérje előzetes tudását, és a tanítási-tanulási folyamatot ahhoz igazítsa.

JAVASOLT MŰVÉSZI SZÖVEGEK, pl.:

- » *Anna Frank: Anna Frank naplója*
- » *Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg*
- » *Richard Bach: A sirály*
- » *Sohonyai Edit könyvei*
- » *Michael Ende: Momo*
- » *Rejtő Jenő: Pizkos Fred, a kapitány*
- » *Leiner Laura könyvei*
- » képregények ^{KC} (3.1.2.2) ^{KC} (4.5.2.1)

HALLOTT ÉS ÍROTT MŰVÉSZI SZÖVEG(RÉSZLET)EK ÉRTÉSE, OLVASÁSA

CÉLOK

A diák:

K: érdeklődésének és befogadóképességének megfelelő művészi szöveg(részletek)et olvasson, illetve hallgasson meg, és azokról beszélgessen;

^{KC} (1.2.2.2)

K: a művészi szövegek kapcsán szóban vagy írásban fejtse ki véleményét, fogalmazza meg gondolatait, benyomásait, érzelmeit, és próbálja meg értelmezni az olvasottakat/látottakat hallottakat.

^{KC} (2.1.2.1 | 3.3.4.1)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » röviden megfogalmazza az olvasott művészi szöveg(részlet) tartalmát;
- » kifejti véleményét az olvasottakról;
- » bemutatja és jellemzi a szereplőket, egyszerűbb véleményt mond róluk,
- » elképzei az olvasott szöveg folytatását, más befejezését. ^{KC} (3.3.4.1)

FOGALMAK

◦ szöveg ◦ leíró szöveg ◦ művészi szöveg ◦ szövegrészlet

HALLOTT ÉS ÍROTT NEM MŰVÉSZI SZÖVEGEK ÉRTÉSE, OLVASÁSA, ALKOTÁSA

CÉLOK

A diák:

K: hallgasson, illetve tekintsen meg és alkosson köznapi, közéleti és hivatalos szövegeket (bemutakozás, telefonálás, megbeszélés, állásinterjú);

KC (4.5.2.1)

K: hallgasson, illetve tekintsen meg és alkosson egyszerűbb szakszövegeket (tárgyleírás, munkafolyamat leírása, termék és szerkezet bemutatása);

KC (5.2.4.2)

V: hallgasson, illetve tekintsen meg és alkosson köznapi, közéleti és hivatalos szövegeket (álláshirdetés, meghívó, magán- és hivatalos levél, önéletrajz, motivációs levél, kérvény, nyomtatványok);

V: hallgasson, illetve tekintsen meg és alkosson publicisztikai, smeretterjesztő és szakszövegeket (reklám, apróhirdetés, tárgy és munkafolyamat leírása, termék vagy szerkezet bemutatása, használati utasítás, munkanapló).

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » kikeresi a lényeges adatokat;
- » szövegértési feladatokat old meg;
- » röviden összefoglalja a hallottakat/látottakat;
- » maga is részt tud venni (szimulált) telefonbeszélgetésben, állásinterjú;
- » megállapítja a feladót, a címzettet és a szándékot;
- » tud magán- és hivatalos levelet, önéletrajzot, motivációs levelet, kérvényt írni,
- » tud nyomtatványokat (jelentkezési lap) kitölteni,
- » írásban apróhirdetést, tárgy- és munkafolyamat-leírást, termék- és szerkezetbemutatót készíti; munkanaplót vezet.

FOGALMAK

- szövegtípus
- leírás
- önéletrajz
- állásinterjú

IRODALMI MŰVEK ÉS ADAPTÁCIÓIK

VÁLASZTHATÓ

A TÉMA LEÍRÁSA

Az irodalmi művek adaptációja rendkívül fontos, mivel lehetőséget ad arra, hogy az irodalmi alkotásokat újabb köntösben, befogadhatóbb formában ismerje meg a diák. Főleg a klasszikus irodalmi művek okoznak nehézséget, ezek kevésbé vagy egyáltalán nem érthető számára. Az adaptációk, legyenek azok filmek, színházi előadások vagy megzenésített szövegek, segítenek abban, hogy az irodalmi művek élvezhetőbbé és érthetőbbé váljanak a diák számára.

Az adaptációk audiovizuális elemeket tartalmaznak, amelyek segítenek a diáknak jobban megérteni az összefüggéseket, a szereplőket stb. Segítenek abban, hogy a szövegben szereplő leírások élővé, dinamikussá váljanak, így könnyebben megérti az összefüggéseket, cselekményt, emberi jellemeket, s a diákra gyakorolt érzelmi hatás is erőteljesebb.

Fogékonnyá válik az emberi és társadalmi problémák megértésére, átélésére, a saját és mások kultúrájának megismerésére, a saját maga és a másik ember közötti hasonlóságok és különbségek felismerésére, a toleránsabbá és empátikusabbá válik, megtanulja tisztelni a másságot. Fejleszti esztétikai érzékét, kritikai gondolkodását, kreativitását, alakítja értékrendjét.

A TÉMA KIEGÉSZÍTŐ MAGYARÁZATA

KC (2.1.2.1) KC (4.1.1.1) KC (3.3.1.1)

A téma céljai az alábbi célcsoportban valósulnak meg:

» Irodalmi szövegek adaptációi (színház, film, megzenésített vers)

A témával a diák az általános iskolai évek során már megismerkedett, ezért fontos, hogy a tanár felmérje előzetes tudását, és a tanítási-tanulási folyamatot ahhoz igazítsa.

A téma szorosan kapcsolódik a tantervben szereplő irodalmi nevelés témához, illetve a téma célcsoportjainak kiegészítéseképpen szolgál.

IRODALMI SZÖVEGEK ADAPTÁCIÓI (SZÍNHÁZ, FILM, MEGZENÉSÍTETT VERS)

CÉLOK

A diák:

V: ismerkedjen meg az alapvető filmes, illetve színházi fogalmakkal;

K: válják fogékonnyá az életkorának megfelelő film, színházi előadás, megzenésített vers befogadására;

KC (1.3.1.1)

K: fejlessze a receptív képességét az irodalmi feldolgozások más médiában való megélésére és megértésére;

KC (2.3.1.1)

K: a színházi előadás/film/megzenésített vers megtekintése/meghallgatása után fogalmazza meg a látottakat/hallottakat, az élményeit és a véleményét.

KC (3.3.4.1 | 5.3.5.3)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

» megismerkedik az alapvető filmes, illetve színházi fogalmakkal;

» fogékonnyá válik az életkorának megfelelő film, színházi előadás, megzenésített vers befogadására;

» meg tudja fogalmazni a látottakat/hallottakat, az élményeit és el tudja mondani a véleményét arról. **KC**
(3.3.4.1) **KC** (5.3.5.3)

FOGALMAK

◦ színész ◦ színház ◦ megzenésített vers ◦ film ◦ dráma

IRODALMI NEVELÉS

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

Az irodalmi nevelés a nyelvi-kommunikációs képességek fejlesztését, valamint az embernevelést szolgálja – gondolkodni, beszélni, olvasni és írni tanít. Célja az olvasóvá nevelés is, ezért legalapvetőbb tevékenysége az olvasás.

Az irodalom segít az önmagunkról való gondolkodásban, a minket körülvevő világban való eligazodásban. A választott irodalmi alkotások hozzásegítik a diákokat egymás személyiségének elfogadásához és az eltérő vélemények iránti tolerancia kialakításához.

A téma középpontjában a lírai, epikai és drámai művek megélése, megértése és értékelése áll. A diákokat segíti az irodalmi műnemek és egyes műfajok megismerésében és megkülönböztetésében. A témakörök kapcsán előforduló legalapvetőbb fogalmak jegyzéke a szakközépiskolai képzésben nem ezen fogalmak magyarázatát, hanem megértését, valamint ezek megfelelő leírását és alkalmazását jelenti.

Az olvasott és hallott szövegek kapcsán a diákok erősítik nemzeti identitásukat, megismernek más kultúrákat és szokásokat, fejlesztik a másság iránti elfogadást.

A TÉMA KIEGÉSZÍTŐ MAGYARÁZATA

A tanár a tanulócsoport érdeklődésének és más jellemzőinek ismeretében szabadon választ a javasolt és egyéb, a témakörhöz tartozó irodalmi alkotások közül.

A téma céljai az alábbi célcsoportban valósulnak meg:

- » Hallott és írott művészi szöveg(részlet)ek értése, olvasása
- » Irodalmi szövegek adaptációi (színház, film, megzenésített vers) ^{KC} (5.3.5.3) ^{KC} (1.2.2.2) ^{KC} (4.1.1.1)

AZ IRODALOM HATÁRTERÜLETEI: A SZÓRAKOZTATÓ IRODALOM (KRIMI, SCI-FI, FANTASY)

CÉLOK

A diák:

K: érdeklődésének és befogadóképességének megfelelő irodalmi műveket olvas, illetve hallgat meg, és azokról beszélget;

KC (1.2.2.2)

K: az irodalmi művek kapcsán szóban vagy írásban kifejti véleményét, megfogalmazza gondolatait, benyomásait, érzelmeit, és megpróbálja értelmezni az olvasottakat/látottakat, hallottakat;

K: az irodalmi művek kapcsán megismer néhány szerzőt;

K: az irodalmi művek kapcsán szóban és írásban szöveget alkot: tartalomismertetést, jellemzést, leírást készít; egyszerűbb kreatív jellegű szöveget alkot.

KC (3.1.4.1)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » képes rövidebb irodalmi szöveg értő olvasására, az olvasottakat össze tudja foglalni;
- » **tanári segítséggel érti az olvasottakat /látottakat**, és kifejti egyszerű véleményét azokról;
- » **le tudja írni az olvasott művek tartalmát**, be tudja mutatni a szereplőket; képes egyszerűbb, kreatív jellegű szöveget (pl. más befejezést) írni;
- » ismeri a világirodalom néhány képviselőjét és azok egy-egy alkotását;
- » *alkalmazza a legalapvetőbb irodalomelméleti és irodalomtörténeti fogalmakat.*

FOGALMAK

◦ krimi ◦ scy-fi ◦ fantasy

SZERELEM ÉS KONFLIKTUSOK

CÉLOK

A diák:

K: érdeklődésének és befogadóképességének megfelelő irodalmi műveket olvas, illetve hallgat meg, és azokról beszélget;

K: az irodalmi művek kapcsán szóban vagy írásban kifejti véleményét, megfogalmazza gondolatait, benyomásait, érzelmeit, és megpróbálja értelmezni az olvasottakat/látottakat hallottakat;

K: az irodalmi művek kapcsán megismer néhány többségében magyar szerzőt;

K: az irodalmi művek kapcsán szóban és írásban szöveget alkot: tartalomismertetést, jellemzést, leírást készít;

KC (1.1.1.1)

K: egyszerűbb kreatív jellegű szöveget alkot.

KC (3.3.5.2)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » képes rövidebb irodalmi szöveg értő olvasására, az olvasottakat össze tudja foglalni;
- » **tanári segítséggel érti az olvasottakat /látottakat**, és kifejti egyszerű véleményét azokról;
- » **le tudja írni az olvasott művek tartalmát**, be tudja mutatni a szereplőket; képes egyszerűbb kreatív jellegű szöveget (pl. más befejezést) írni;
- » ismeri a világirodalom néhány képviselőjét és azok egy-egy alkotását;
- » *alkalmazza a legalapvetőbb irodalomelméleti és irodalomtörténeti fogalmakat.*

FOGALMAK

◦ szerelem ◦ konfliktus ◦ vers ◦ líra

A KLASSZIKUS ÉS KORTÁRS MAGYAR IRODALOMBÓL

CÉLOK

A diák:

K: érdeklődésének és befogadóképességének megfelelő irodalmi műveket olvas, illetve hallgat meg, és azokról beszélget;

KC (4.1.1.1)

K: az irodalmi művek kapcsán szóban vagy írásban kifejtí véleményét, megfogalmazza gondolatait, benyomásait, érzelmeit, és megpróbálja értelmezni az olvasottakat/látottakat hallottakat;

KC (2.3.3.1)

K: az irodalmi művek kapcsán megismer néhány többségében magyar szerzőt;

K: az irodalmi művek kapcsán szóban és írásban szöveget alkot: leírást készít, kifejtí véleményét, verset elemez,

KC (1.2.1.4)

K: egyszerűbb kreatív jellegű szöveget alkot.

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » képes rövidebb irodalmi szöveg értő olvasására, az olvasottakat össze tudja foglalni;
- » **tanári segítséggel érti az olvasottakat /látottakat**, és kifejtí egyszerű véleményét azokról;
- » **le tudja írni az olvasott művek tartalmát**, be tudja mutatni a szereplőket; képes egyszerűbb kreatív jellegű szöveget (pl. más befejezést) írni;
- » ismeri a világirodalom néhány képviselőjét és azok egy-egy alkotását;
- » *alkalmazza a legalapvetőbb irodalomelméleti és irodalomtörténeti fogalmakat.*

FOGALMAK

◦ himnusz ◦ kisebbségi irodalom ◦ szimbólum

KLASSZIKUS ÉS KORTÁRS IFJÚSÁGI IRODALOM

CÉLOK

A diák:

K: érdeklődésének és befogadóképességének megfelelő irodalmi műveket olvas, illetve hallgat meg, és azokról beszélget;

KC (2.4.2.1)

K: az irodalmi művek kapcsán szóban vagy írásban kifejti véleményét, megfogalmazza gondolatait, benyomásait, érzelmeit, és megpróbálja értelmezni az olvasottakat/látottakat, hallottakat;

KC (5.3.4.2)

K: az irodalmi művek kapcsán megismer néhány (többségében magyar) szerzőt;

K: az irodalmi művek kapcsán szóban és írásban szöveget alkot: tartalomismertetést, jellemzést, leírást készít; egyszerűbb kreatív jellegű szöveget alkot.

KC (4.5.2.1)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » képes rövidebb irodalmi szöveg értő olvasására, az olvasottakat össze tudja foglalni;
- » **tanári segítséggel érti az olvasottakat /látottakat**, és kifejti egyszerű véleményét azokról;
- » **le tudja írni az olvasott művek tartalmát**, be tudja mutatni a szereplőket; képes egyszerűbb, kreatív jellegű szöveget (pl. más befejezést) írni;
- » ismeri a magyar irodalom néhány képviselőjét és azok egy-egy alkotását;
- » *alkalmazza a legalapvetőbb irodalomelméleti és irodalomtörténeti fogalmakat.*

FOGALMAK

◦ író ◦ regény ◦ téma

NEVETÉS ÉS IRODALOM

CÉLOK

A diák:

K: érdeklődésének és befogadóképességének megfelelő irodalmi műveket olvas, illetve hallgat meg, és azokról beszélget;

KC (4.4.3.1)

K: az irodalmi művek kapcsán szóban vagy írásban kifejti véleményét, megfogalmazza gondolatait, benyomásait, érzelmeit, és megpróbálja értelmezni az olvasottakat/látottakat, hallottakat;

K: az irodalmi művek kapcsán megismer néhány magyar szerzőt;

K: az irodalmi művek kapcsán szóban és írásban szöveget alkot: tartalomismertetést, jellemzést, leírást készít;

K: egyszerűbb, kreatív jellegű szöveget alkot.

KC (5.2.4.2)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » képes rövidebb irodalmi szöveg értő olvasására, az olvasottakat össze tudja foglalni;
- » **tanári segítséggel érti az olvasottakat /látottakat**, és kifejti egyszerű véleményét azokról;
- » **le tudja írni az olvasott művek tartalmát**, be tudja mutatni a szereplőket; képes egyszerűbb, kreatív jellegű szöveget (pl. más befejezést) írni;
- » ismeri a világirodalom néhány képviselőjét és azok egy-egy alkotását;
- » *alkalmazza a legalapvetőbb irodalomelméleti és irodalomtörténeti fogalmakat.*

FOGALMAK

◦ novella ◦ humor ◦ groteszk

NYELVI NEVELÉS

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

A nyelvi nevelésnek kiemelkedő szerepe van, mivel a nyelv az egyik alapvető eszköze annak, hogy megfelelően fejezzük ki gondolatainkat, érzéseinket és hatékonyan kommunikáljunk másokkal. A megfelelő nyelvi kompetencia nemcsak a tanulás során, hanem a mindennapi életben is elengedhetetlen, hiszen a megfelelő nyelvhasználat segíti elő a pontos megértést, az érthető és világos kifejezést, valamint a sikeres kommunikációt.

A helyes nyelvi kompetencia azt jelenti, hogy az egyén képes megfelelően alkalmazni a nyelvet különböző helyzetekben. Ehhez hozzátartozik a helyes kiejtés, a mondatalkotás, a szókincs gazdagsága és a nyelvtani szabályok ismerete. A helyes nyelvhasználat nemcsak a szóbeli, hanem az írásbeli kommunikációban is elengedhetetlen. Az írásos megnyilvánulásokban a nyelvi hibák félreértéseket és pontatlanságokat okozhatnak, ezért fontos, hogy a diákok megtanulják a helyesírás szabályait.

A helyesejtés, helyesírás, a pragmatikai, jelentéstani és nyelvtani ismeretek fejlesztése kulcsfontosságú a diákok személyes és szakmai fejlődése szempontjából.

A TÉMA KIEGÉSZÍTŐ MAGYARÁZATA

A téma céljai az alábbi célcsoportban valósulnak meg:

- » Helyesejtés, helyesírás
- » A pragmatikai, jelentéstani, nyelvtani képességek fejlesztése
- » A magyar nyelv helye és szerepe Szlovéniában, az anyaországban és másutt a világon, a nyelvek státusza Szlovéniában és a nyelvcsaládok

A témával a diák az általános iskolai, illetve adott esetben a szakiskolai évek során már megismerkedett, ezért fontos, hogy a tanár felmérje előzetes tudását, és a tanítási-tanulási folyamatot ahhoz igazítsa.

A téma szorosan kapcsolódik a többi témához és célcsoporthoz.

KC (2.1.2.1) **KC** (4.2.5.1) **KC** (5.2.4.2)

HELYESEJTÉS, HELYESÍRÁS

CÉLOK

A diák:

K: fejlessze helyesírási készségét (betűrend, elválasztás, tulajdon- és köznevek, keltezés, mondatközi írásjelek (vessző), mondatvégi írásjelek);

K: tanári irányítással ismerje fel és javítsa ki saját hibáit;

KC (1.1.3.1)

K: használja a könyv alapú helyesírási szótárt, illetve az elektronikus platformokat.

KC (4.1.1.1 | 4.5.2.1)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » érti és alkalmazza a betű és kezdőbetű fogalmakat;
- » tud betűrendbe sorolni, elválasztani;
- » alkalmazza a nagy kezdőbetűt mondatkezdéskor és a tulajdonnevek többségében;
- » ismeri a keltezés írását, az egyszerű mondat végi és a mondaton belüli (vessző) írásjelek használatát;
- » tudja használni a könyv alapú és/vagy internetes helyesírási szótárt;
- » tanári segítséggel ki tudja javítani a helyesírási hibáit;
- » érti és alkalmazza az alapvető fogalmakat: vessző, pont, kérdőjel, felkiáltójel.

FOGALMAK

◦ írásjelek ◦ elválasztás ◦ egybe- és különírás ◦ szótár ◦ helyesírás ◦ helyesejtés

A PRAGMATIKAI, JELENTÉSTANI, NYELVTANI KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE

CÉLOK

A diák:

K: elevenítse fel és mélyítse el az általános iskolában szerzett nyelvtani ismereteit a jelentéstan, a szóképzéstan, a szófajtan, a szóképzéstan, a szóalaktan, a mondattan, a szövegtan köréből;

KC (5.3.5.3)

K: értse és alkalmazza az alapvető nyelvtani fogalmakat.

KC (1.1.2.2)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » rokon és ellentétes jelentésű szavakat, *alá- és fölérendelt fogalmakat keres;*
- » ismeri a szakmájával kapcsolatos alapvető idegen szavak jelentését;
- » meg tudja állapítani a mondatok alapvető jellemzőit (kijelentő, kérdő, felszólító; egyszerű – összetett);
- » meg tudja nevezni a követelményekben előírt szövegtípusokat, és ismeri műfaji követelményeiket;
- » tudja használni az értelmező kéziszótárt és a szinonimaszótárt (könyv- és elektronikus formában);
- » érti és alkalmazza az alapvető fogalmakat: **feladó, címzett; magánhangzó, mássalhangzó; szó, idegen szó;** rokon értelmű szó (szinonima), **ige, főnév, melléknév, számnév;** köznév, tulajdonnév; kijelentő mondat, kérdő mondat, felszólító mondat; egyszerű mondat, összetett mondat, szöveg.

FOGALMAK

◦ feladó ◦ címzett ◦ szinonima ◦ szófaj

A MAGYAR NYELV HELYZETE ÉS SZEREPE SZLOVÉNIÁBAN ÉS AZ ANYAORSZÁGBAN; A NYELVEK STÁTUSZA SZLOVÉNIÁBAN

CÉLOK

A diák:

K: ismerje meg a magyar nyelv helyzetét és szerepét Szlovéniában és az anyaországban;

KC (1.3.3.1 | 4.1.2.1)

K: ismerje meg a nyelvek státuszát Szlovéniában.

KC (5.1.3.1)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » ismeri a magyar nyelv helyzetét és szerepét Szlovéniában és az anyaországban;
- » ismeri a szlovén és a magyar nyelv státuszát Szlovéniában;
- » ismeri és elsajátítja a kétnyelvűség, anyanyelv, második nyelv, idegen nyelv fogalmakat.

FOGALMAK

- kétnyelvűség, anyanyelv, második nyelv, idegen nyelv

FORRÁS- ÉS IRODALOMJEGYZÉK FEJEZETENKÉNT

IRODALMI NEVELÉS

Magyar mint anyanyelv, Tanterv, Kétnyelvű (szlovén–magyar) kétéves szakiskolai programok, 2021

AZ IRODALOM HATÁRTERÜLETEI: A SZÓRAKOZTATÓ IRODALOM (KRIMI, SCI-FI, FANTASY)

Magyar mint anyanyelv, Tanterv, Kétnyelvű (szlovén–magyar) kétéves szakiskolai programok, 2021

SZERELEM ÉS KONFLIKTUSOK

Magyar mint anyanyelv, Tanterv, Kétnyelvű (szlovén–magyar) kétéves szakiskolai programok, 2021

A KLASSZIKUS ÉS KORTÁRS MAGYAR IRODALOMBÓL

Magyar mint anyanyelv, Tanterv, Kétnyelvű (szlovén–magyar) kétéves szakiskolai programok, 2021

KLASSZIKUS ÉS KORTÁRS IFJÚSÁGI IRODALOM

Magyar mint anyanyelv, Tanterv, Kétnyelvű (szlovén–magyar) kétéves szakiskolai programok, 2021

NEVETÉS ÉS IRODALOM

Magyar mint anyanyelv, Tanterv, Kétnyelvű (szlovén–magyar) kétéves szakiskolai programok, 2021

NYELVI NEVELÉS

Magyar mint anyanyelv, Tanterv, Kétnyelvű (szlovén–magyar) kétéves szakiskolai programok, 2021

HELYESEJTÉS, HELYESÍRÁS

Magyar mint anyanyelv, Tanterv, Kétnyelvű (szlovén–magyar) kétéves szakiskolai programok, 2021

A PRAGMATIKAI, JELENTÉSTANI, NYELVTANI KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE

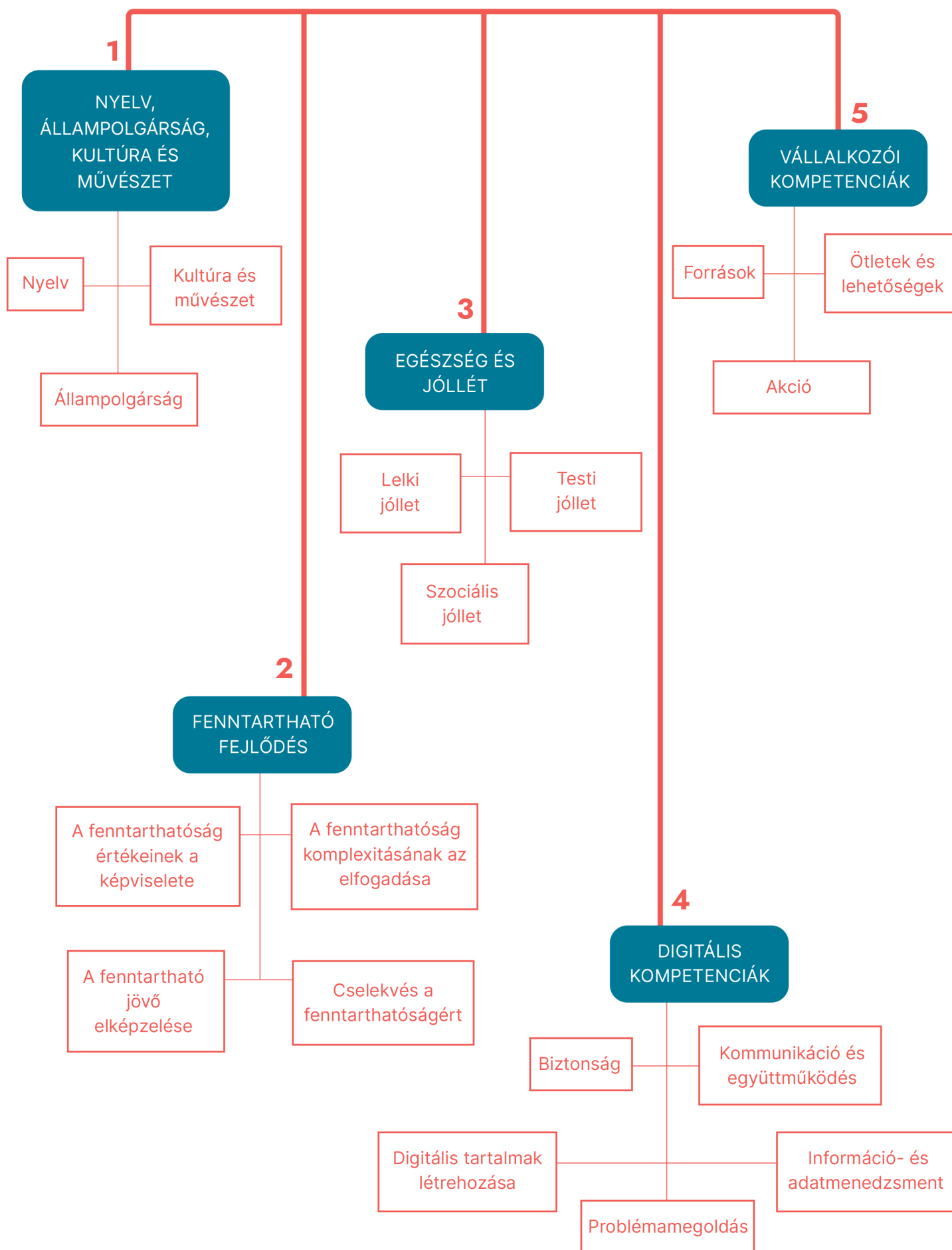
Magyar mint anyanyelv, Tanterv, Kétnyelvű (szlovén–magyar) kétéves szakiskolai programok, 2021

A MAGYAR NYELV HELYZETE ÉS SZEREPE SZLOVÉNIÁBAN ÉS AZ ANYAORSZÁGBAN; A NYELVEK STÁTUSZA SZLOVÉNIÁBAN

Magyar mint anyanyelv, Tanterv, Kétnyelvű (szlovén–magyar) kétéves szakiskolai programok, 2021

MELLÉKLETEK

A KÖZÖS CÉLOK TERÜLETEINEK KULCSCELJAI

1 /// NYELV, ÁLLAMPOLGÁRSÁG, KULTÚRA ÉS MŰVÉSZET

KÖZÖS CÉLOK ÉS A TANTERVEKBE VALÓ BEÉPÍTÉSÜK

C. KIADVÁNY NYOMÁN WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 NYELV

1.1.1 Szakszövegek	1.1.1.1 Fejlessze a különböző szövegtípusokban (dolgozat, poszter, összefoglaló, leírás, beszélgetés stb.) való kifejezőképességét az egyes tantárgyaknál.
1.1.2 Szaknyelv	1.1.2.1 Legyen tisztában azzal, hogy az egyes tantárgy tartalmának az elsajátítása egyben a tantárgy szaknyelvi terminológiájának az elsajátítását is jelenti, azaz a nyelv tanulását a fogalmak és a logikai összefüggések szintjén. 1.1.2.2 Fejezze ki magát a tantárgy megfelelő terminológiájának a használatával, ügyelve a szaknyelvhasználat megfelelő szóbeli és írásbeli szintjére.
1.1.3 A nyelv mint rendszer univerzális leírása	1.1.3.1 Minden tantárgynál legyen tisztában a nyelvek közötti hasonlóságokkal és különbségekkel, ezt vegye figyelembe az idegen nyelvű anyagok, a fordítóprogramok, a nagy nyelvi modellek, az automatikusan lefordított weboldalak stb. használatakor is. 1.1.3.2 Fogja fel, hogy a különböző nyelveket hasonló módon írhatjuk le; ezért a tanítási nyelvi órákon szerzett ismereteket alkalmazza az idegennyelv-oktatásban, és fordítva: legyen képes összehasonlítani a tanult nyelveket, és azonosítani a köztük lévő hasonlóságokat és különbségeket.
1.1.4 Az olvasás fontosságának a tudatosítása	1.1.4.1 Minden tantárgynál rendszeresen olvasson, változatos olvasmányokat válasszon, azokat értse meg, alaposan elemezze, és kritikusan értékelje.
1.1.5 A nyelv és az erőszakmentes kommunikáció	1.1.5.1 A kommunikációs készségeit erőszakmentes kommunikációban fejlessze.

1.2 ÁLLAMPOLGÁRSÁG

1.2.1 Az emberi jogoknak és kötelességeknek az állampolgári etika alapvető értékeként és alapjaként való ismerete és elfogadása	1.2.1.1 Az emberi jogokat közös európai és alkotmányosan meghatározott értéként és etikai keretként ismerje fel, értse meg és fogadja el. 1.2.1.2 Fogja fel, hogy az emberi jogok egyetemesek és feltétel nélküliek, továbbá azt, hogy a szabadság és az egyenlőség értékeit érvényesítik. 1.2.1.3 Fogja fel és fogadja el, hogy a jogok létezésének feltétele, hogy tiszteletben tartsuk mások egyenlő jogainak az egyéni kötelezettségét. 1.2.1.4 Fogja fel és fogadja el, hogy mások egyenlő jogai tiszteletben tartásának a kötelessége önmagában véve kötelesség (nem csupán egyéni érdekből származó jog). 1.2.1.5 Az emberi jogokat és kötelességeket úgy értelmezze és fogadja el, mint az emberi méltóság, a méltányosság, az igazság, a törvényesség, a tulajdon, a megkülönböztetésmentesség és a tolerancia tiszteletben tartásának az értékein alapuló valamennyi állampolgár számára közös alapvető etikai (erkölcsi) normát.
1.2.2 Etikai reflexió	1.2.2.1 Ismerje fel, hogy vannak olyan erkölcsi kérdések, amelyekre nincsenek előre adott, mindenki által elfogadott válaszok. 1.2.2.2 Fejlessze az erkölcsi kérdések iránti érzékenységet, a másokkal való gondolkodás képességét azokról.
1.2.3 Együttműködés másokkal a közösségben és a közösségért	1.2.3.1 Működjön együtt másokkal a közös cél érdekében, tegyen és valósítson meg olyan javaslatokat, amelyek minőségi változást hoznak a közösségekben. 1.2.3.2 Saját tevékenykedése során tudatosítsa a demokratikus közösségről való gondoskodás fontosságát, valamint a közösséghez való tartozás jelentőségét saját és mások jóléte érdekében.
1.2.4 Aktív állampolgárság és politikai szerepvállalás	1.2.4.1 A politikának a kihívások közös kezelésében, jóllétünk biztosításában, a kompromisszumkeresésben és a konfliktuskezelésben betöltött pozitív jelentőségét felismerve, ismerje meg a demokratikus politikai szerepvállalás különböző formáit, és kapcsolódjon be az emberek életét befolyásoló politikai folyamatokba.
1.2.5 A kritikus gondolkodáshoz, az aktív állampolgársághoz szükséges tudás	1.2.5.1 Az egyes tantárgyaknál szerzett tudását alkalmazva váljék kritikus és aktív állampolgárrá.

1.3 KULTÚRA ÉS MŰVÉSZET

1.3.1 A kultúra és a művészet befogadása, megélése és értékelése	1.3.1.1 Ösztönösen vagy tudatosan (egyéni és csoportosan) teremtsen kapcsolatot a kultúrával, a művészettel, a művészi élménnyel és az alkotás folyamatával, felismerve ennél saját megélését, beleélve magát mások tapasztalataiba.
1.3.2 Ismerkedés a kultúrával és a művészettel	1.3.2.1 Ismerkedjen a kultúrával és a művészettel, a művészeti műfajokkal és kifejezőeszközökkel történelmi és kulturális kontextusban.
1.3.3 Önkifejezés a művészetben és a művészetet keresztül	1.3.3.1 Legyen érdeklődő, kutassa az anyagokat és a művészi nyelveket, fejezze ki magát azok segítségével, fejlessze képzelőerejét, mélyítse el és bővítse ismereteit, nem művészeti területeken is.
1.3.4 Az alkotói folyamat, valamint a kulturális és művészeti eredmények élvezete	1.3.4.1 Lelje örömet az alkotási folyamatban, tudjon örülni saját és mások eredményeinek. 1.3.4.2 Biztonságos, nyitott és támogató tanulási környezetben szabadon fejezze ki kívánságait, valósítsa meg kreatív ötleteit.
1.3.5 Megélem a kultúrát és a művészetet	1.3.5.1 Ápolja értéként a kultúrát és a művészeteket, mind az otthoni, mind az iskolai környezetben, járuljon hozzá az iskola kulturális központként való fejlődéséhez, a kulturális és társadalmi környezetbe való integrációjához.

2 /// FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS

KÖZÖS CÉLOK ÉS A TANTERVEKBE VALÓ BEÉPÍTÉSÜK

C. KIADVÁNY NYOMÁN WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 A FENNTARTHATÓSÁG ÉRTÉKEINEK A KÉPVISELETE

2.1.1 A fenntarthatóság értékelése	2.1.1.1 Kritikusan értékelje saját és a társadalom értékeinek a fenntarthatósághoz való viszonyát, jelenlegi képességeire és társadalmi helyzetére való tekintettel.
2.1.2 A méltányosság támogatása	2.1.2.1 Tevékenykedése során tartsa tiszteltben a méltányosságot, az egyenlőség és az együttérzés etikai elveit.
2.1.3 A természet népszerűsítése	2.1.3.1 A természeti rendszerekhez való felelős hozzáállását alapozza azok összetettségének, valamint a természeti és társadalmi rendszerek kapcsolatainak a megértésére.

2.2 A FENNTARTHATÓSÁG KOMPLEXITÁSÁNAK AZ ELFOGADÁSA

2.2.1 Rendszerszintű gondolkodás	2.2.1.1 A kiválasztott problémát holisztikusan közelítse meg, figyelembe véve a környezeti, gazdasági és társadalmi szempontok összefüggéseit. 2.2.1.2 Ítéltse meg az egyén és a társadalmi csoportok társadalombeli működésének, valamint a társadalom helyi, regionális, nemzeti és globális szintű működésének a rövid és hosszú távú hatásait.
2.2.2 Kritikai gondolkodás	2.2.2.1 A természeti környezet, az élőlények, valamint a társadalom szempontjából kritikusan ítélje meg a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos információkat, nézeteket és igényeket, figyelembe véve a személyes, társadalmi és kulturális háttér eredményezte különböző nézőpontokat.
2.2.3 A probléma megfogalmazása	2.2.3.1 A probléma megfogalmazásakor vegye figyelembe a probléma jellemzőit (egyértelműség, meghatározottság szempontjából) és a megoldás jellemzőit (meghatározottság, rendszerszintűség szempontjából), valamint a résztvevők bevonását.

2.3 A FENNTARTHATÓ JÖVŐ ELKÉPZELÉSE

2.3.1 Műveltség a jövőért	2.3.1.1 Ismeretei, a tudományos megállapítások és a fenntarthatósági értékek alapján értse meg és értékelje a lehetséges, valószínűsíthető és elvárt fenntartható jövőképeket (forgatókönyveket). 2.3.1.2 Értékelje az elvárt fenntartható jövő eléréséhez szükséges intézkedéseket.
2.3.2 Rugalmasság	2.3.2.1 A fenntartható jövőre törekedve vállaljon kockázatokat, a bizonytalanságok ellenére is tudjon alkalmazkodni, cselekvései során hozzon fenntartható döntéseket.
2.3.3 Kutatói szemléletmód	2.3.3.1 Komplex fenntarthatósági problémák tervezése és megoldása során alkalmazza és integrálja a különböző tudományágak ismereteit és módszereit, javasoljon kreatív és innovatív ötleteket és megoldásokat.

2.4 CSELEKVÉS A FENNTARTHATÓSÁGÉRT

2.4.1 Politikai kötelezettségvállalás	2.4.1.1 A demokratikus elveket figyelembe véve kritikusan értékelje a politikákat a fenntarthatóság szempontjából, és vegyen részt a fenntartható politikák és gyakorlatok kialakításában helyi, regionális, nemzeti és globális szinten.
2.4.2 Kollektív intézkedés	2.4.2.1 A fenntarthatóság érdekében tett erőfeszítései és intézkedései során vegye figyelembe a demokratikus elveket, aktívan és elkötelezetten (konstruktívan) működjön együtt másokkal.
2.2.3 Egyéni kezdeményezés	2.4.3.1 Legyen tisztában saját lehetőségeivel és felelősségével a fenntartható cselekvés és fellépés terén, egyéni, kollektív és politikai szinten.

3.1 LELKI JÓLLÉT

3.1.1 Öntudatosság	3.1.1.1 Érzékelje és ismerje fel saját megéléseit (érzések, érzelmek, gondolatok, értékek, szükségletek, vágyak) és saját viselkedését. 3.1.1.2 Tapasztalatai révén értse meg saját megélése szempontjainak (érzések, érzelmek, gondolatok, értékek, szükségletek, vágyak) az összefüggéseit különleges helyzetekben (pl. amikor sikert vagy kudarcot él át a tanulásban és a szociális kapcsolatokban).
3.1.2 Önirányítás	3.1.2.1 Legyen képes irányítani/kezelti saját észlelését és viselkedését (pl. stresszes tanulási és szociális helyzetekben). 3.1.2.2 Fejlessze az önbizalmát és az önbecsülését. 3.1.2.3 Hatékonyan kezelje a bizonytalanságot és a komplexitást. 3.1.2.4 Hatékonyan kezelje és szervezze meg a tanulási időt és a szabadidőt.
3.1.3 Célok kitűzése	3.1.3.1 Azonosítsa saját érdeklődési körét, tulajdonságait, erősségeit és gyengéit, ennek megfelelően tervezze meg rövid és hosszú távú (szellemi, fizikai, szociális és tanulási) céljait. 3.1.3.2 Kövesse nyomon a tervezett célok elérését és változását. 3.1.3.3 Fejlessze az elkötelezettségnek és a kitartásnak, valamint a jutalmazás késleltetésének a képességét.
3.1.4 Rugalmas gondolkodásmód	3.1.4.1 Fejlessze személyes rugalmasságát, a fejlesztő gondolkodásmódot, a kíváncsiságot, az optimizmust és a kreativitást. 3.1.4.2 Hatékonyan kezelje a proaktív gondolkodásmódot igénylő problémaszituációkat.
3.1.5 Felelősség és autonómia	3.1.5.1 Erősítse a felelősségtudatát és az autonómiát, óvja meg a személyes integritását.

3.2 TESTI JÓLLÉT

3.2.1 Mozgás és ülés	3.2.1.1 Fogja fel a napi testmozgás fontosságát az egészség és a jó közérzet szolgálatában. 3.2.1.2 Erősítse a mozgás iránti pozitív hozzáállását. 3.2.1.3 Végezzen különböző mozgástevékenységeket, stresszoldóként is a megterhelő mindennapokban. 3.2.1.4 Ismerje a hosszan tartó ülés káros hatásait, alakítson ki szokásokat az ülés megszakítására és csökkentésére.
3.2.2 Étrend és táplálkozás	3.2.2.1 Értse meg a kiegyensúlyozott étrend fontosságát. 3.2.2.2 Egészséges táplálkozási szokásokat alakítson ki. 3.2.2.3 Pozitív hozzáállást alakítson ki az élelmiszerek és az étkezés iránt.
3.2.3 Kikapcsolódás és pihenés	3.2.3.1 Fogja fel a szellemi vagy fizikai megterhelést követő pihenés és kikapcsolódás fontosságát. 3.2.3.2 Sajátítson el különböző relaxációs technikákat, és használja azokat, amelyek a legjobban működnek az esetében. 3.2.3.3 Fogja fel a megfelelő alvási szokások fontosságát a hatékony fizikai és szellemi működés, valamint viselkedés szempontjából.
3.2.4 Biztonság	3.2.4.1 Ismerjen meg különböző, az egészségmegőrzést szolgáló védőintézkedéseket. 3.2.4.2 Biztonságosan és felelősségteljesen járjon el, ügyelve saját és mások egészségének a megőrzésére.
3.2.5 A függőség különböző formáinak a megelőzése	3.2.5.1 Szerezzen ismereteket a függőség formáiról és fokozatairól, valamint arról, hogyan lehet azokat az egészséges életmód segítségével elkerülni vagy megelőzni.

3.3 SZOCIÁLIS JÓLLÉT

3.3.1 Társadalmi és sokszínűségi tudatosság	3.3.1.1 Tudatosítsa saját észlelését és viselkedését a másokkal való kapcsolatokban. 3.3.1.2 Ismerje és ismerje fel a sokféleséget mind a közvetlen (osztály, társak, család), mind a tágabb (iskola, helyi közösség, társadalom) környezetében.
3.3.2 Kommunikációs készségek	3.3.2.1 Fejlessze az aktív hallgatást, az asszertív kommunikációt, a mások iránti érdeklődést és a másokkal való törődés kifejezésének a képességét.
3.3.3 Együttműködés és konfliktusmegoldás	3.3.3.1 Erősítse az együttműködési képességét, valamint a tiszteletteljes és asszertív kommunikáción, az egyenlőségen alapuló minőségi kapcsolatok kialakításának és fenntartásának képességét az osztályban, a családban, az iskolában és a tágabb közösségben. 3.3.3.2 Konstruktívan vegyen részt különböző típusú kapcsolatokban különböző területeken.
3.3.4 Empátia	3.3.4.1 Erősítse a másik nézőpontja megértésének és magáévá tételének a képességét. 3.3.4.2 Ismerje fel az ön maga és a másik észlelése közötti határokat. 3.3.4.3 Irányítsa a kapcsolatokban saját viselkedését, egyszerre több nézőpontot figyelembe véve.
3.3.5 Proszociális magatartás	3.3.5.1 Erősítse a másoknak nyújtandó segítség szükségességének a felismerését és tudatosítását. 3.3.5.2 Ismerje fel saját segítség iránti igényét és a segítségkeresési stratégiákat. 3.3.5.3 Erősítse a társadalmi felelősségvállalást.

4 /// DIGITÁLIS KOMPETENCIÁK

KÖZÖS CÉLOK ÉS A TANTERVEKBE VALÓ BEÉPÍTÉSÜK

C. KIADVÁNY NYOMÁN WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMÁCIÓ- ÉS ADATMENEDZSMENT

4.1.1 Adatok, információk és digitális tartalmak keresése és szűrése	4.1.1.1 Fejezze ki információs igényét; adatokat, információkat és digitális tartalmakat keressen digitális környezetben, fejlessze személyes keresési stratégiáit.
4.1.2 Adatok, információk és digitális tartalmak értékelése	4.1.2.1 Elemezze, hasonlítsa össze és kritikusán értékelje az adatok, információk és digitális tartalmak hitelességét, megbízhatóságát.
4.1.3 Adatok, információk és digitális tartalmak kezelése	4.1.3.1 Legyen képes adatokat és információkat gyűjteni, feldolgozni, bemutatni és tárolni (merevlemezen, felhőben, pendrive-on stb.), majd azokat később előhívni.

4.2 KOMMUNIKÁCIÓ ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS

4.2.1 Interakció digitális technológiák használatával	4.2.1.1 Tudjon többféle digitális technológia használatával másokkal kommunikálni, értse a megfelelő kommunikációs eszközöket az adott helyzetben.
4.2.2 Megosztás digitális technológiák segítségével	4.2.2.1 Megfelelő digitális technológiák segítségével tudjon másokkal adatokat, információkat és digitális tartalmakat megosztani. Közvetítő szerepben működjön, és ismerje a hivatkozási és forrásmegjelölési gyakorlatokat.
4.2.3 Állampolgári részvétel digitális technológiák segítségével	4.2.3.1 Legyen képes megkeresni és használni digitális szolgáltatásokat a társadalomban való részvételhez. Keressen olyan csoportokat, amelyek az ő érdekeit képviselik, és amelyek segítségével tevékenyen változtatási javaslatokat tehet.
4.2.4 Együttműködés digitális technológiák segítségével	4.2.4.1 Legyen képes kiválasztani a közös tartalomkészítéshez szükséges digitális eszközöket, és törekedjen a tagok közti együttműködésre.
4.2.5 Netikett	4.2.5.1 A digitális technológiák és hálózatok használata során igyekezzék az adott csoportban érvényes viselkedési normáknak megfelelni.
4.2.6 A digitális személyazonosság kezelése	4.2.6.1 Hozzon létre egy vagy több digitális személyazonosságot, azokat tudja kezelni, védje meg saját jóhírért, felelősségteljesen bánjon az interneten és különböző digitális környezetekben a digitális eszközök és szolgáltatások alkalmazásával létrejött adatokkal.

4.3 DIGITÁLIS TARTALMAK LÉTREHOZÁSA

4.3.1 Digitális tartalmak fejlesztése	4.3.1.1 Különböző formátumokban digitális tartalmakat állítson elő és szerkesszen.
4.3.2 Digitális tartalmak szerkesztése	4.3.2.1 A digitális tartalmakat gazdagítsa képek, zene, videofelvételek, vizuális effektusok stb. hozzáadásával.
4.3.3 Szerzői jog és engedélyek	4.3.3.1 Ismerje a szerzői jogokat és a licenceket. Tartsa tiszteletben a szerző jogokat, és azokra megfelelően hivatkozzon.
4.3.4 Programozás	4.3.4.1 Legyen képes utasítást írt egy számítógépes rendszernek egyszerű probléma megoldásához végrehajtásához. Tudja kijavítani a program egyszerűbb hibáit.

4.4 BIZTONSÁG

4.4.1 Eszközök védelme	4.4.1.1 Eszközeit és digitális tartalmait óvja megfelelő (erős) jelszóval, szoftverrel és biztonságos kezeléssel, ne hagyja őket felügyelet nélkül nyilvános helyen stb.
4.4.2 A személyes adatok és a magánélet védelme	4.4.2.1 A digitális környezetben óvja meg személyes és mások adatait, azonosítsa a megbízható digitális szolgáltatásokat.
4.4.3 Az egészség és a jóllét védelme	4.4.3.1 Megfelelő mértékben alkalmazza a digitális technológiát, ügyelve a fizikai és lelki jóllétre, kerülve a digitális médiumok káros hatását.
4.4.4 Környezetvédelem	4.4.4.1 Legyen tisztában a digitális technológiák és használatuk környezeti hatásaival.

4.5 PROBLÉMA MEGOLDÁS

4.5.1 Technikai problémák megoldása	4.5.1.1 Azonosítsa és oldja meg a digitális eszközök működtetése és a digitális környezetek használata közben felmerülő egyszerű technikai problémákat.
4.5.2 Igények és technológiai válaszok megfogalmazása	4.5.2.1 Azonosítsa és mérje fel az igényeit, azokhoz igazodva válasszon és használjon digitális eszközöket.
4.5.3 Digitális technológiák kreatív alkalmazása	4.5.3.1 A digitális technológia segítségével hozzon létre megoldásokat és újításokat a folyamatokban és a termékekben.
4.5.4 A digitális kompetencia terén jelentkező hiányosságok felismerése	4.5.4.1 Ismerje fel a digitális kompetenciájában meglévő hiányosságokat, azokat szükség szerint jobbita és fejlessze, ezzel másokat is támogatva.

5 /// VÁLLALKOZÓI KOMPETENCIÁK

KÖZÖS CÉLOK ÉS A TANTERVEKBE VALÓ BEÉPÍTÉSÜK

C. KIADVÁNY NYOMÁN WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

5.1 ÖTLETEK ÉS LEHETŐSÉGEK

5.1.1 Lehetőségek felfedezése	5.1.1.1 Autentikus problémákban fedezze fel a lehetőségét annak, hogy saját maga és mások számára értéket teremtsen.
5.1.2 Kreativitás és innováció	5.1.2.1 A kihívások megoldása során alkalmazza kreatív módon a tudását és tapasztalatait a jobb megoldások létrehozásában. 5.1.2.2 Vegye számba a probléma lehetséges megoldásait (ötleteit) törekedve arra, hogy értéket teremtsen mások számára.
5.1.3 Jövőkép	5.1.3.1 Alkosson jövőképét, amely tartalmazza a válaszokat arra a kérdésre, mit akar tenni a jövőben, milyenné szeretne válni, és milyen közösség kialakításához szeretne hozzájárulni.
5.1.4 Ötletek értékelése	5.1.4.1 Értékelje a megoldásokat úgy, hogy vegye figyelembe a mások jóllétét biztosító elvek szempontjait, és válassza ki a megfelelő megoldást.
5.1.5 Etikus és fenntartható gondolkodás	5.1.5.1 Ismerje fel és értékelje a döntéseinek és a cselekedeteinek a közösségre és a környezetre kiváltott hatását.

5.2 FORRÁSOK

5.2.1 Öntudat és énhatékonyság	5.2.1.1 Azonosítsa saját kívánságait, erősségeit és hiányosságait, higgyen abban, hogy pozitívan tudja befolyásolni az embereket és a helyzeteket.
5.2.2 Motiváció és kitartás	5.2.2.1 Legyen pozitív beállítottságú, magabiztos, és a kihívás megoldására összpontosítson. 5.2.2.2 Legyen kitartó az összetettebb feladatok megoldásában is.
5.2.3 Források mozgósítása	5.2.3.1 Tegyen szert az ötletektől a cselekvésig való eljutáshoz szükséges (anyagi, nem anyagi és digitális) információkra és eszközökre, azokat felelősségteljesen és hatékonyan kezelje, betartva a hatékony idő- és pénzügyforrás-használat elvét.
5.2.4 Más személyek mozgósítása	5.2.4.1 Bátorítson és motiváljon másokat a közös feladatok megoldására. 5.2.4.2 Keressen megfelelő segítséget más személytől (pl. társtól, tanártól, szakembertől stb.) vagy szakmai közösségtől. 5.2.4.3 Fejlessze az eredmények eléréséhez szükséges hatékony kommunikációs, tárgyalási, vezetői készségeket.
5.2.5 Pénzügyi műveltség	5.2.5.1 Különböző élethelyzetekben azonosítson és oldjon meg pénzügyi kihívásokat (pénzügyi eszközök forrásai, pénzkezelés, kapcsolattartás, ügyintézés pl. bankban, biztosítótársasággal és más pénzügyi intézményben, a szükséges pénzforgatásokkal, kockázatokkal, valamint a hitelfelvétellel és befektetéssel, megtakarítással kapcsolatos döntések felmérése). 5.2.5.2 Felelős pénzügyi döntéseket hozzon a (személyes és közösségi) jóllét elérése érdekében. 5.2.5.3 Tegyen szert a minőségi mindennapi és szakmai élethez szükséges pénzügyi ismeretekre.

5.3 AKCIÓ

5.3.1 Kezdeményezőkézség	5.3.1.1 Vegyen részt és ösztönözzön a kihívások megoldásában, vállalva az egyéni és csoportos felelősséget.
5.3.2 Tervezés és irányítás	5.3.2.1 A problémamegoldás során tűzzön ki rövid, közép- és hosszú távú célokat, határozza meg a prioritásokat, és készítsen tervet. 5.3.2.2 Alkalmazkodjon az előre nem látható változásokhoz.
5.3.3 A bizonytalanság, kétértelműség és kockázat kezelése	5.3.3.1 Az előre nem látható helyzetekre pozitív hozzáállással és a sikeres megoldásra törekedve reagáljon. 5.3.3.2 A bizonytalanság, a kétértelműség és a kockázat csökkentése érdekében a döntéshozatal során hasonlítsa össze és elemezze a különböző információkat.
5.3.4 Másokkal való együttműködés	5.3.4.1 Működjön együtt különböző egyénnel vagy csoportokkal. 5.3.4.2 Az esetleges vitás kérdéseket konstruktív módon oldja meg, szükség esetén kössön kompromisszumot.
5.3.5 Tapasztalati tanulás	5.3.5.1 A kihívások leküzdésével szerezzen új tapasztalatokat, és azokat vegye figyelembe a további döntések meghozatalakor. 5.3.5.2 Ítéltse meg a kitűzött célok megvalósításának az eredményességét, felismerve ebben a további tanulás lehetőségét. 5.3.5.3 Ismerje fel a megszerzett tudás új helyzetekben való aktív alkalmazásának a lehetőségét. 5.3.5.4 A visszajelzéseket alkalmazza a vállalkozói kompetenciája további fejlesztésében.